

logopèdia:

Si per llegir bé cal llegir molt, com podem pretendre que un alumne amb dificultats lectores llegeixi més? Aquest debat està a la ment de tots els professionals de l'educació que tenim relació amb persones que presenten alguna dificultat en l'ús i aprenentatge de la lectura.

Quan parlem de persones amb dificultats en l'aprenentatge de la lectura ens referim, segons el National Joint Committee on Learning Disabilities (NJCLD, 1988, pàg. 1), “a un grup heterogeni de trastorns que es manifesten en dificultats significatives en l'adquisició i l'ús de la lectura i l'escriptura. Aquestes alteracions són intrínseques a l'individu, se suposa que a causa d'una disfunció en el sistema nerviós central, i es poden produir al llarg del cycle vital”.

Les dificultats se centren en dues possibles vies que en la seva disfunció impedeixen interpretar el que s'està llegint, cosa que produeix una barrera per accedir al significat de la paraula. D'una banda, existeix una dificultat per aplicar

les regles de conversió grafema-fonema, i, de l'altra, la dificultat es troba en el reconeixement visual i directe de la paraula (teoria de la doble via en el processament del llenguatge escrit).

Entre un 10 i un 15% d'infants presenten dificultats per llegir, fet que significa que com a mínim trobem un nen amb aquest tipus de trastorn a cada aula.

“La clau està en el fet que l'alumne mateix prengui un paper actiu enfront de l'acte de llegir.”

L'infant amb aquesta problemàtica s'ha d'esforçar molt més per llegir i escriure i necessita una intervenció especialitzada per poder utilitzar els recursos

amb els quals compta d'una forma eficient o atorgar estratègies per a la millora de la lectura.

Lectura i l'efecte multiplicatiu. Com més, més; i com menys, menys

Els infants que presenten dificultat en la lectura perden l'interès per llegir i, en conseqüència, llegeixen menys; per tant, la seva lectura progressa més lentament. És en aquest punt que es compleix l'efecte multiplicatiu o l'efecte sant Mateu assenyalat per Stanovich (1986), referent a la paràbola bíblica que els rics es fan més rics i els pobres es fan més pobres. En la lectura, augmenten les diferències entre els lectors que tenen dificultats i els bons lectors. Com més, més; com menys, menys.

Aquestes dificultats, tot i que cròniques, poden millorar en el mateix fet de llegir: però com poden els nens llegir més si presenten dificultats?

Per llegir millor, s'ha de començar per llegir. El punt d'inflexió és procurar que un infant que presenta dificultats llegeixi. Lacasa (1995) i Sánchez (1998) proposen l'anomenat retrobament amb la lectura, que se centra a retrobar la lectura com una experiència gratificant. La clau està en el fet que l'alumne mateix prengui un paper actiu enfront de l'acte de llegir; l'objectiu és concebre la lectura com una experiència a la qual val la pena dedicar temps.

El retrobament amb la lectura ha d'anar acompanyat del retrobament de l'alumne amb ell mateix respecte dels problemes que té amb el llenguatge escrit, perquè pugui veure's com un lector que presenta certes confusions davant lletres o paraules i no com un mal lector.

Tots aquests retrobaments han de ser conduïts per un canvi en el discurs dels adults, que ha de passar de "has de llegir més perquè llegeixes malament" a "has de llegir, i com més llegeixis més bon lector seràs. D'aquesta manera et retrobaràs amb les lletres, coneixeràs nou lèxic, interpretaràs textos, gaudiràs, etc.".

“Entre un 10 i un 15% d’infants presenten dificultats per llegir, fet que significa que com a mínim trobem un nen amb aquest tipus de trastorn a cada aula.”

Com a professionals, hem de poder oferir situacions de lectura en col·laboració, escollir texts de gran interès per a l'alumne i procurar la lectura conjunta; tot i que, en aquest sentit, el paper principal de la funció és del mateix alumnat, que depèn de la manera en la qual posa en funcionament els seus recursos perquè la lectura sigui interpretada i significativa.

Sabem que la nostra societat ens exigeix ser lletrats per poder interpretar el món escrit, així que afavorim-ho i acompanyem el nostre alumnat en l'aventura de llegir.

Marta Rabassada
Logopeda, especialitzada en llenguatge escrit i comunicació
Tutora del curs Dificultats d'Aprenentatge del Llenguatge escrit, de PrisMa
tel@prisma.cat